

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti,

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr.4 de gardă din 17 iunie 1944, în cauza penală în privința lui

*Ceban Gavril xxxx, născut în anul xxxx,
originar din xxxx xxxx.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr.4 de gardă din 17 iunie 1944, Ceban Gavril a fost condamnat în baza art.54-1 „a” Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 3 ani și cu confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, Ceban Gavril a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, la 06 aprilie 1944, fiind trimis de către serviciul de cercetare sovietic în spatele frontului, unde în timpul executării misiunii, a fost reținut de către ostașii armatei germane și adus în statul-major al unității militare. Tot în acea zi, Ceban Gavril a fost racolat în calitate de agent al serviciului militar german de recunoaștere și dislocat peste linia frontului în partea armatei sovietice pentru strângerea informației de spionaj despre dislocarea și dotarea cu armament a unităților militare ale Armatei Roșii, dar a fost deconspirat și reținut.

Totodată, inculpatul din anul 1941 până în anul 1944, locuind pe teritoriul temporar ocupat de armata română a contribuit activ la colectarea pâinii de la populație pentru armata română și impunea populația băștinașă la lucrări de construcții a drumurilor și altor poziții militare de apărare.

În ședința de judecată, inculpatul Ceban Gavril și-a recunoscut pe deplin vinovăția în cele incriminate și a declarat că, într-adevăr la 06 aprilie 1944, la domiciliul său a venit locotenentul armatei roșii și s-a interesat despre posibilitatea traversării râului Prut. Ulterior, împreună cu alți 18 ostași, cu luntrea, au trecut râul. Locotenentul i-a propus ca să afle informații despre situația armatei germane, iar el fiind de acord. În satul Seliște a fost reținut de ostașii germani. În statul – major i s-a propus să se ducă în sat și să afle informații despre

armata roșie. Ofițerul german i-a promis că îi va da produse alimentare pentru copii. Obligațiunea a fost dată cu condiția ca el să se întoarcă înapoi.

În toamna anului 1942 a fost numit ca brigadier pe 27 de gospodării. În obligațiunile sale era controlul asupra prelucrării pământului și ieșirea localnicilor la construcția drumurilor și altor lucrări de apărare.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr.4 de gardă din 17 iunie 1944, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, adjunctul Procurorului General invocă faptul că probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului Ceban Gavril în baza art.54-1 „a” Cod penal al RSSU, adică pentru trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul prin acțiunile lui a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS așa cum prevede dispoziția art.54-1 „a” Cod penal al RSSU.

A mai menționat recurentul că instanța de judecată a încălcat dreptul la apărare al inculpatului, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Ceban Gavril, pentru trădare de patrie, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct.44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art.3 lit. a) al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „*pentru trădare de patrie*”.

Astfel, hotărârea de condamnare a lui Ceban Gavril, pentru trădare de patrie este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Astfel, potrivit dispozițiilor art.3 lit. a) din Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Ceban Gavril urmează a fi reabilitat.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Ceban Gavril, pentru trădare de patrie, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Ceban Gavril, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), art.453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al armatei nr. 4 de gardă din 17 iunie 1944, în privința lui *Ceban Gavril xxxx*, condamnat în baza art.54-1 „a” Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 decembrie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico